

Järjestöjen valtionavustustoiminnan kehittäminen

Valtionavustushankkeen seurantaryhmä 26.8.2021

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lausuntoyhteenveto

Yleiset huomiot annetuista lausunnoista

- Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt (valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:27)
- Lausuntoaika 25.5.2021-6.8.2021.
- Lausuntoja annettiin 69 kappaletta.
- Lausunnonantajista vajaa 70 prosenttia oli järjestöjä.
- Lausunnot on julkaistu [lausuntopalvelussa](#).
- Valtionavustustoiminnan kehittämiseen suhtaudutaan yleisesti myönteisesti.
- Valtionapuviranomaisina toimivat ministeriöt ovat lausunnoissaan muita lausunnonantajia varauksellisempia.
- Toimialojen erityispiirteet, hyvät käytännöt ja erilaiset hallinnolliset ja lainsäädännölliset näkökulmat korostuvat perusteluissa.
- Näiden lähtökohtien ymmärtämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota valtionavustustoiminnan kehittämisessä.

Yhteenvedo annetuista lausunnoista

1. Valtionapuviranomaiset odottavat valtionavustustoiminnan uudelta toimintamallilta ja siihen siirtymiseltä joustavuutta. Valtionavustuskäytäntöjen on vaihdeltava erilaisten lähtökohtien takia.
2. Lausunnonantajat näkevät toimeenpanoryhmän asettamisen välttämättömäksi. Sen pitää jatkaa järjestöjaoston työtä, mutta laajentaa sitä.
3. Järjestöt odottavat, että ehdotusten toteuttamista jatketaan ripeästi ilman aiheetonta viivytystä, mutta valtionapuviranomaisten resurssit askarruttavat.

Yksityiskohtaisia huomioita ehdotuksista 1/2

1. **Valtionavustustoiminnan uusi toimintamalli:** Verkkopalveluilta odotetaan helppokäyttöisyyttä ja hyvää käyttökokemusta sekä tapauskohtaista käyttöönottoa.
2. **Vaikuttavuuden suunnittelu ja valtionavustusten kohdentaminen:** Vaikuttavuuden arviointi legitimoii valtionavustustoimintaa, vaikutusten arvioinnin mittareiden ja menetelmien on oltava oikeasuhteisia ja vastattava toimialojen tarpeisiin.
3. **Toimielinten tehtävät ja toimintatavat:** Ehdotetut painopisteet arvioidaan oikeansuuntaisiksi, mutta toteutus haastaa järjestöjen yhdenvertaista kohtelua valtionavustustoiminnassa. Uusien toimielinten perustamiseen suhtaudutaan ristiriitaisesti.
4. **Järjestöjen taloutta koskevat valtionavustuskäytännöt:** Hyvät käytännöt halutaan säilyttää. Kokonaisvarallisuuden arvioinnin perusteiden on oltava oikeudenmukaisia. Varainhankinnan tukea tarvitaan nykyistä enemmän.

Yksityiskohtaisia huomioita ehdotuksista 2/2

- Järjestöjen toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteet:** Toimialojen erityispiirteet on säilytettävä ja kansalaisyhteiskunnan autonomiaa kunnioitettava määriteltäessä toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteita järjestöjen kanssa.
- Kaksivuotiset yleisavustukset:** Kaksivuotisten yleisavustusten harkinnan ja myöntämisen tavoitteet tunnistetaan, mutta sen tarkoituksenmukaisuudesta ollaan eri mieltä – erityisesti tilanteessa, jossa rahapelitoiminnan tuotto ja sen rahoitusmalli on epäselvä.
- Valtionavustusten edelleen välittäminen:** Nykyinen käytäntö on perusteltu ja se arvioidaan laajuudeltaan riittäväksi. Tulkintaohjeeseen suhtaudutaan myönteisesti.
- Valtionavustusten käsittely:** Tiimityön lisäämisestä ja taloustarkastuksen hyödyntämisestä jaetaan hyviä kokemuksia. Ne perustuvat kuitenkin valtionapuviranomaisten henkilöstötyöhön.

Kohti järjestyöryhmän asettamista

- Tarvitaan ymmärrystä, mistä toimialojen erilaiset lähtökohdat johtuvat.
- Määritellään tarkoituksenmukaiset tavat yhdenmukaistaa järjestöjä koskevia valtionavustuskäytäntöjä.
- Perustellaan, mitkä valtionavustuskäytännöt voivat jatkossakin poiketa toisistaan.

Järjestötyöryhmän asettaminen

Järjestöjen valtionavustustoimintaa kehittävä työryhmä

- Järjestötyöryhmän toimikausi on 1.10.2021-31.10.2023.
- Järjestötyöryhmä
  - osallistuu valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin ja sitä tukevien verkkopalveluiden käyttäjälähtöiseen kehittämiseen valtionavustushankkeessa,
  - varmistaa järjestöjen osallistumismahdollisuudet suunnitelluissa uudistuksissa ja tuottaa tarvittavaa asiakasymmärrystä määrittelytyöhön,
  - koordinoi ministeriöiden, niiden alaisten virastojen ja laitosten sekä järjestöjen välistä yhteistyötä sekä
  - tukee ensisijaisena ja erityisenä tehtävänään ministeriöitä kehittämään ja yhdenmukaistamaan järjestöjä koskevia valtionavustuskäytäntöjä.
- Järjestötyöryhmän rooli valtionavustushankkeessa ja uudistusten valmistelussa perustuu osaltaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman valtionavustuksia koskeviin kirjauksiin.

Järjestötyöryhmän tavoitteet ja tehtävät

Työskentelyn lähtökohdat

- Työskentelyyn kutsutaan mukaan kaikki hallinnonalojaan edustavat ministeriöt ja entistä enemmän järjestöjä.
- Työskentelyä ei rajata vain rahapelitoiminnan tuottoon ja siihen liittyviin käytäntöihin.
- Työskentely tukee valtionavustustoiminnan kehittämistä kokonaisuutena ja tuotokset jaetaan laajasti eri valtionapuviranomaisille ja valtionavustusten hakijaryhmille.

Järjestötyöryhmä

- tekee aloitteita ja esityksiä sekä seuraa, kuinka suunniteltuja uudistuksia toteutetaan
- voi tehdä tai ehdottaa uusia selvityksiä
- voi tehdä ehdotuksia valtionavustushankkeen määrittelytyössä huomioon otettavaksi
- koordinoi yhteistyötä
- seuraa muita hankkeita ja käsittelee annettuja suosituksia
- ehdottaa ohjausryhmälle, miten yhteistyötä tehdään valtionavustushankkeen jälkeen

Järjestöryhmän kokoonpano

Järjestöryhmä

- valtioneuvoston kanslia (Uusi)
- ulkoministeriö (Uusi)
- oikeusministeriö
- sisäministeriö (Uusi)
- puolustusministeriö (Uusi)
- valtiovarainministeriö
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- maa- ja metsätalousministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö (Uusi)
- työ- ja elinkeinoministeriö (Uusi)
- sosiaali- ja terveysministeriö
- ympäristöministeriö (Uusi)

Laajennettu järjestöryhmä

- Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Hippos ry
- Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
- Suomen Olympiakomitea ry
- Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry (Uusi)
- Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta (Uusi)
- Etnisten suhteiden neuvottelukunta (Uusi)
- Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta (Uusi)
- Kansalaisareena (Uusi)
- Förbundsarenan (Uusi)

Keskustelunaiheet seurantaryhmässä

- Mitä hyötyjä, mitä haasteita uusi, entistä laajempi järjestöryhmä tuo tullessaan?
- Miten laajennetun järjestöjaoston työskentely tukee parhaiten valtionavustushankkeen tavoitteiden saavuttamista?
- Minkälaisia asioita järjestöryhmän on otettava huomioon konkreettisesti työsuunnitelmassaan ja sitä valmisteltaessa?

